

JAARVERSLAG 2023 Stichting Pier21

Februari 2023

Woord vooraf: Leven in verhalen

Wat is er belangrijker voor mensen dan het kunnen vertellen van hun verhaal. Wie ben ik, wie zijn wij, waar komen we vandaan, waar gaan we naar toe? Misschien is het kunnen vertellen van je verhaal wel één van de meest wezenlijke aspecten die ons tot mens maken. Het echte, eerlijke verhaal. Maar er is ook een andere kant van het verhaal: de leugen, de manipulatie, de misleiding! Welk verhaal moet ik geloven, vertel ik zelf op sociale media nog een eerlijk verhaal en ... wat is mens en wat is kunstmatige intelligentie? Kortom, we leven in duizenden verhalen!

Sinds de oprichting van Pier21 in 2013 is het onze missie om mensen verhalen te geven, of beter gezegd, mensen mee te nemen in het andere verhaal. Juist het jaar 2023 liet zien hoezeer het verhaal bepalend is, zowel in negatieve als positieve zin, voor het wel en wee van een samenleving. In het jaar 2023 leek alles weer normaal te worden na de ontregelende Corona-jaren, maar het tegendeel bleek waar. Crises en oorlogen, politieke verharding en polarisatie, armoede en eenzaamheid ontnemen velen een onbekommerd levensplezier en het geloof in de toekomst.

En dan is er gelukkig theater! In 2023 vierde Pier21 zijn 10-jarig bestaan met een speciale avond in de Koornbeurs én de terugkeer van de allereerste voorstelling: De Emigrant. Daarnaast speelden we een aantal voorstellingen die de kern van ons bestaan raakten. Telkens wist Pier21 de mensen te raken met maatschappelijke thema's die ook in ieders persoonlijke leven van groot belang zijn. Verschillende thema's, diverse doelgroepen en verrassende theatrale vormen, maar altijd met een 'draai aan het verhaal'. Wie is de vluchteling en wie is de emigrant (De Emigrant)? Wie is vrij en wie is slaaf van een ander en van zijn eigen verleden (Un dia nobo)? Wie is alleen en wie is eenzaam (Bijke)?

Dat alles lijkt zwaar en zwaarmoedig, maar 2023 was ook het jaar waarin mensen in alle vrijheid en onbekommerd weer bijeen konden komen en met elkaar konden praten over de voorstellingen van Pier21. Er was weer 'echte' ontmoeting en het plezier van de gezamenlijke beleving. Het was geweldig om bij elke voorstelling weer de verwachtingsvolle en blijde gezichten te zien. En hoe fijn was het om weer de gehele provincie, tot in de kleinste dorpen, te bespelen!

Zo werd in 2023 op vele locaties De Emigrant, het stuk waar alles tien jaar geleden mee begon, opnieuw verteld. Het is het 'lijfverhaal' van Pier21 en misschien wel van iedereen. Het avontuur van de mens die alles achter zich laat, een nieuwe wereld, een nieuw toneel betreedt en nieuwe verhalen ontwikkelt. Maar verhalen vervangen elkaar niet, ze blijven alle bestaan en zo komt deze mens er achter dat hij niet in één, maar in vele verhalen leeft. Op Pier 21 in Halifax in Canada kwamen de emigranten aan en begon voor hen een nieuw verhaal, maar ergens in hun leven moesten ze figuurlijk - en vaak letterlijk - terugkeren om het verhaal van hun leven te doorgronden.

Zo was ook Pier21 in 2023 letterlijk en figuurlijk overal in Fryslân de plek om te ontdekken hoezeer we leven in verhalen en hoezeer we juist door verhalen verbonden zijn met anderen en met onszelf. Tenslotte was 2023 ook het jaar van bijzondere internationale uitwisselingen en nadenken over de toekomst van Pier21.

Overzicht uitgevoerde activiteiten

In 2023 hebben wij zes producties gespeeld en twee evenementen georganiseerd. We hebben in totaal 103 voorstellingen gespeeld voor ruim 16.000 bezoekers. En daarnaast nog Verhalenavond georganiseerd met 4500 bezoekers en 200 vertellers.

Conform meerjarenplan 2021-2024 streeft Pier21 naar gemiddeld 5 producties per jaar, waarvan 1 of 2 reprises. Deze producties zijn verdeeld over 5 categorieën: 1) voorstellingen in dorpshuizen en theaters, 2) Verhalenavond, 3) Educatieve voorstellingen basisonderwijs, 4) Locatievoorstellingen en 5) Evenementen op raakvlak van kunst en samenleving

Activiteit	Gerealiseerd zoals beoogd in meerjarenplan	Opmerkingen
Voorstelling in dorpshuizen en theaters	JA	Bijke: 6 voorstellingen, 1500 bezoekers De Emigrant opnij ferteld: 30 voorstellingen, 7300 bezoekers
Verhalenavond	JA	Op 17 november 2023, 4500 bezoekers en 200 vertellers
Educatieve voorstelling basisonderwijs	JA	BENNO: 20 voorstellingen, 1400 bezoekers Kanoet Internationaal, 10 voorstellingen, 700 bezoekers
Locatievoorstelling	JA	Un dia nobo – Wan nyun dey – In nije dei, 19 voorstellingen, 2700 bezoekers BOER BEN IK. 19 voorstellingen, 2700 bezoekers
Evenement	JA	Keti Koti, 300 bezoekers

Nadere toelichting producties

Bijke

Bijke ging al in première in oktober 2022, vanwege de grote belangstelling hebben we de voorstelling doorgespeeld in 2023. In 2023 hebben we zes voorstellingen gespeeld met 1500 bezoekers. Het totaal voor Bijke komt dan op 54 voorstellingen met 9.500 bezoekers.

Agnes woont al jaren op hetzelfde buurtje als René, maar niemand heeft een idee waarmee zij zich bezig houdt. Ze leeft erg teruggetrokken en afgezonderd. Agnes bemoeit zich met niemand en ze laat zich nooit buiten zien. Als haar hond Bijke op een dag zijn aandacht trekt, vindt René Agnes languit liggend in de keuken. Hij is nog maar net op tijd. Agnes wordt met een ambulance naar het ziekenhuis vervoerd. Zo belandt Bijke bij René.

Trailer: <https://www.youtube.com/watch?v=F6Wao8wqNuw>

Reacties op première: <https://www.youtube.com/watch?v=-crwyr-er7s>

Jubileum 10 jaar Pier21

Op 16 maart 2013 ging de allereerste voorstelling van Pier21 in première in De Koornbeurs in Franeker, De Emigrant. Precies tien jaar later hebben we dit gevierd met onze medewerkers, vrijwilligers, spelers, zalen, culturele commissies en nog vele anderen.

We hebben ook een mooie [film](#) laten maken waarin we terugblikken maar vooral ook vooruit kijken naar de toekomst van Pier21.

Kanoet internationaal

Kanoet is de allereerste jeugdvoorstelling van Pier21 en heeft destijds ruim 200 keer gespeeld, waarvan 50 keer in Duitsland.

‘Kanoet’, geschreven door Bouke Oldenhof, speelt in op de fascinatie van jonge kinderen voor dieren en verzamelingen, en wakkert de liefde voor de natuur aan. De voorstelling geeft in verhaalvorm informatie over het wonderlijke gedrag van wadvogels en laat de connectie van het waddengebied met Afrika en Siberië zien. Bovendien maakt de voorstelling duidelijk wat de invloed is van bepaalde menselijke ingrepen in de natuurlijke omgeving voor bijvoorbeeld het voedsel voor de wadvogels.

En Kanoet is nog altijd niet klaar met vliegen. In 2023 is de voorstelling naar Mauritanië gevlogen. In een samenwerking met Troupe Theatral L’espoir uit Nouakchott is de voorstelling tien keer gespeeld in Mauritanië, zowel in de hoofdstad als in de kleine dorpjes in het nationaal park Banc d’Arguin (de plek waar de kanoeten vanuit Siberië, via ons Waddengebied, naartoe vliegen). In totaal hebben 700

kinderen de voorstelling gezien. Ook is er een samenwerking opgezet tussen een school in Mauritanië en een school in Fryslân, zij volgen nu gezamenlijk gezenderde kanoeten.

Speellijst Kanoet 2023

7 april 2023	Écoles Noujoum, Nouakchott (première)
8 april 2023	Iwik, nationaal park Banc d' Arguin
5 mei 2023	Carthage International Theatre Festival, Tunesië
20 oktober 2023	Écoles Grenoble, Nouakchott
22 oktober 2023	Ecoles Amina, Nouakchott
23 oktober 2023	Ecoles Elmaurad, Nouakchott
23 oktober 2023	Elmadar Laksar, Nouakchott
24 oktober 2023	Amina scholar Group, Nouakchott
25 oktober 2023	Nouadhibou
26 oktober 2023	SNIM, Nouadhibou

In 2024 gaan we verder met de opgedane contacten in Denemarken en slaan we de vleugels verder uit voor 2025 en verder, richting Canada en Groenland. Ook maken we de verbinding met landen waar de provincie al contacten mee heeft in het kader van minderheidstalen.

BOER BEN IK!

Het grote succes van Wat Soesto! in Fryslân is ook buiten onze provinciegrenzen opgemerkt. We zijn gevraagd door het Karavaan Festival in Alkmaar en het Limburg Festival om een Nederlandstalige versie van de voorstelling te maken en te spelen op locatie tijdens beide festivals. Naast de festivals hebben we een kleine theatertour gedaan. Onder de titel BOER BEN IK! is deze op 28 april in het Hoftheater in Raalte in première gegaan. BOER BEN IK! heeft in vijf theaters gespeeld voordat we naar het Karavaan festival vertrokken om daar 11 keer te spelen in de stal van een boerderij in Driehuizen. In augustus hebben we de voorstelling twee keer gespeeld tijdens het Limburg Festival. BOER BEN IK! heeft in 2023 18 keer gespeeld voor ruim 2.700 bezoekers.

BOER BEN IK! gaat over het boerenleven van nu en alles wat daarmee gemoeid is. Maar ook over familieverbanden, herinneringen en de zoektocht naar een hoopvolle toekomst.

Ce crodistu di fâ

De Nederlandse Ambassade en het Consulaat-Generaal in Italië heeft samen met Dutch Culture en de provincie Fryslân een inspiratiereis aangaande meertaligheid georganiseerd van 12 t/m 14 april 2022. Ook aan Pier21 werd een bezoek gebracht en de delegatie heet WAT SOESTO! bekeken in theater De Koornbeurs in Franeker. Dat was het startpunt van een bijzondere uitwisseling met één van de bezoekende organisaties, Teatri Stabl Furlan uit Udine.

Directeur en regisseur Massimo Somaglino was enthousiast over WAT SOESTO en ondanks dat hij de taal niet verstond zag hij dat deze problematiek ook in Italië speelt en de voorstelling daar dus ook prima zou kunnen passen. Van daaruit ontstond de wens om WAT SOESTO! te vertalen naar het Friulisch en te spelen in Udine door Friulische acteurs. In augustus 2023 zijn acteurs (en auteur) Freark Smink en Klaasje Postma naar Udine geweest om het repetitieproces op te starten.

In november is regisseur Jos Thie afgereisd naar Udine om samen de regie af te maken. Op 24 november 2023 ging *Ce crodistu di fâ* in première in Teatro Fondazione Luigi Bon in Udine voor 150 bezoekers. Gespeeld door Federico Scridel en Carla Manzoni. Ook is de Friulische vertaling van het script in boekvorm uitgegeven.

Op zaterdag 25 november hebben wij *De Emigrant* gespeeld, in het Fries met Friulische boventiteling, ook hier zat de zaal redelijk vol met 100 bezoekers. Op zaterdagmiddag zijn we hartelijk ontvangen door een delegatie van wethouders, gedeputeerden, Europarlementariërs en andere mensen die zich bezig houden met minderheidstalen. Samen met de provincie Fryslân bekijken we hoe we deze samenwerking in de toekomst verder kunnen uitbouwen.

Voor 2024 en 2025 gaan we opnieuw kijken naar een samenwerking met Teatri Stabil Furlan met betrekking tot een nieuw te ontwikkelen theaterfestival, Minority Languages Theater Festival in het kader van Gorizia, Cultural Capital of Europe 2025, in samenwerking met Cada Die Teatro uit Sardinië.

Locatievoorstelling *Un dia nobo – Wan nyun dey – In nije dei*

In 2023 was het 150 jaar geleden dat Nederland de slavernij in de voormalige koloniën afschafte. Om die reden maakte Pier21, in coproductie met Untold, Volksoperahuis en De Harmonie, de muzikale voorstelling *Un dia nobo – Wan nyun dey – In nije dei*.

“Ik vond het erg indrukwekkend hoe de geschiedenis van Friesland en Curaçao met elkaar waren verweven. Ook was de dans echt prachtig!”

Beveiligers Es (Yuli Minguel) en Wietske (Hiske Oosterwijk) zijn belast met de beveiliging van een bijzonder kunstwerk, namelijk een enorme lege schilderijlijst van keramiek. Het kunstwerk veroorzaakt spanning tussen de twee dames en Es besluit tot actie over te gaan, maar tegen welke prijs? Wanneer in de keramieken lijst Sideron, een zwarte bediende van Marijke Meu, tot leven komt worden Es en Wietske, onder leiding van hem en met zang en dans van Untold, langs de slavernijgeschiedenis van Curaçao, Suriname, Afrika en Fryslân geleid. Wat ontdekken ze in het verleden en wat nemen ze mee terug naar het heden?

Op 16 juni 2023 is *Un dia nobo* in première gegaan in de tuin van het Keramiekmuseum Prinsessehof in Leeuwarden. De première was een groot succes met bijzondere en ontroerende reacties vanuit het publiek. Voor een impressie van de voorstelling en reacties van het publiek, zie deze [link](#).

“Het is confronterend, het heeft humor en het is menselijk, ik vond het heel erg van het hart naar het hart”

In onze begroting gingen we uit van 25 voorstellingen voor een publieksaantal van 3.250 bezoekers (65% van de totale capaciteit). Helaas moeten we constateren dat we die aantallen niet hebben gehaald. De kaartverkoop liep onvoldoende waardoor we bijna alle dagen met twee voorstellingen hebben moeten samenvoegen tot 1 voorstelling. Uiteindelijk hebben we de voorstelling 19 keer gespeeld voor ruim 2.500 bezoekers. Van dat aantal zijn er ongeveer 1.000 onbetaalde bezoekers geweest, voornamelijk uit de Surinaamse en Caribische gemeenschap. Ons doel om de Surinaamse en Caribische gemeenschap naar de voorstelling te krijgen is dus wel gelukt.

Uit de reacties blijkt ook dat dit een heel bijzonder moment in Fryslân is geweest, een moment dat ons gaat helpen in het vormgeven van een mooiere, gezamenlijke toekomst:

“Als bicultureel geboren Leeuwarder is de voorstelling een warm welkom vol erkenning en herkenning.”

“Ontroerend, krachtig en inzicht gevend. Na het aanschouwen van deze voorstelling, Is het Wan nyun dey, die je tegemoet lacht met een rijkdom aan nieuwe inzichten. Een voorstelling die ieder mens zou moeten zien.”

Leerpunten

Deze productie heeft ons een aantal dingen geleerd over inclusief werken en werken met voor ons nieuwe of andere doelgroepen:

- Dat als een deel van de gemeenschap de voorstelling mee maakt en ambassadeur is, dat nog niet wil zeggen dat de doelgroep zelfstandig kaarten gaan kopen en naar de voorstelling komen
 - Dat het wel noodzakelijk is om ambassadeurs te hebben maar die moeten zich dan wel actief inzetten om mensen naar de voorstelling te krijgen. Niet alleen flyers neerleggen maar actief mensen meenemen
 - Dat we na drie jaar werken met en investeren in deze doelgroep en netwerken eindelijk een bepaald vertrouwen hebben gekregen, pas na de voorstelling
 - Weghalen van financiële drempels alleen is onvoldoende, er worden blijkbaar meer (onzichtbare) drempels ervaren
 - Specifieke marketing op een bepaalde doelgroep kan een andere doelgroep juist afstoten, in ons geval een deel van ons vaste (witte en oudere) theaterpubliek (“hier heb ik niet zoveel behoefte aan”, “is dit wel voor mij bedoeld?”).
 - Tegelijkertijd vond de jongere witte Fries ons wel en was het thema voor hen juist een reden om te gaan. Hier zit dus ook een generationeel aspect aan, wat hoop geeft voor de toekomst
- Met deze voorstelling hebben we echt inclusief gewerkt, met een mix van meerdere achtergronden en input vanuit de Fries-Surinaamse en Fries-Caribische gemeenschap. Het is ons gelukt om ook in het publiek een grote diversiteit te halen maar dit ging wel ten koste van de financiële gezondheid van dit project.

“It stik wol in stikje mienskiplike skiednis skriuwe en dêr slagget dizze foarstelling foarstelling seker yn! Mei syn allen op nei Un dia nobo – Wan nyun dey – In nije dei!”

Kijk hier voor een aantal recensies: [Leeuwarder Courant](#), [Theaterkrant](#), [Omrop Fryslân](#)

Evenement: 30 juni en 1 juli Herdenking en Viering afschaffing slavernij

In 2021 heeft Pier21 het initiatief genomen voor de eerste viering van de afschaffing van de slavernij in Friesland. Uit deze eerste viering is het comité 30 juni – 1 juli Fryslân ontstaan. In 2022 en 2023 hebben Pier21 en het comité gezamenlijk Ketu Koti georganiseerd. In 2023 is er voor het eerst ook een herdenking georganiseerd op 30 juni. De herdenking en de viering vonden plaats in de tuin van het Keramiekmuseum en op 1 juli was de viering in combinatie met de voorstelling.

Omdat er in Fryslân en Leeuwarden vooral een grote Caribische gemeenschap is en Ketu Koti de Surinaamse benaming voor verbroken ketenen is, is er besloten om de viering en herdenking in Fryslân om te dopen naar Ketu Koti- Kadena Kibra.

Herdenking

Op vrijdag 30 juni 2023 was de eerste publieke herdenking van ons slavernijverleden in Leeuwarden. Er waren 200 Friezen aanwezig. Voor de aankleding van de locatie was er hulp van 12 vrijwilligers waaronder een groep van 058 Sterk!, die ook in 2022 hebben geholpen bij Ketu Koti.

Het programma van deze dag duurde 90 minuten. Bij binnenkomst werden de handen van de bezoekers ritueel gewassen. Na toespraken van Mavis Brewster (bestuurslid comité) en burgemeester Van Haersma Buma, werd door mevrouw Rees een plengoffer gebracht om de aarde en de voorouders te bedanken.

Voor de 1 minuut stilte ter herdenking van 300 jaar slavernij, luisterden we naar twee voordrachten van maker Sammy Shefa Idris en een persoonlijk verhaal van raadslid Gabriëlle Copini. De dag werd muzikaal afgesloten door de Afro-Caribische combinatie Nos Huntu.

Viering

Ketu Koti – Kadena Kibra werd op 1 juli geopend met de voorstelling Un dia nobo – Wan nyun dey – In nije dei, in aanwezigheid van wethouder Kramers van de gemeente Leeuwarden en 180 Friezen. Zowel voorzitter van het comité Björn Fräser als wethouder Kramers hebben een speech gegeven. Na afloop van de voorstelling werden de deuren geopend voor de rest van de bezoekers, onder begeleiding van Brassband GDFL.

Net als in 2021 en 2022 werd er gratis eten uitgedeeld. Dit keer niet het Surinaamse gerecht heri heri maar diverse Surinaamse en Caribische gerechten die samen met de Caribische gemeenschap bedacht én klaargemaakt zijn, onder leiding van chefkok Reitse Spanninga.

Aan het einde van de middag verplaatste het volledige feest zich van de tuin van het Prinsessehof naar de Blokhuispoort alwaar in de bibliotheek een voorleesmiddag was en de première van zes korte films geïnspireerd op Ketí Koti, onder de noemer KleurenRijk, onder begeleiding van New Noardic Wave. Alle films zijn te bekijken via deze link.

De reis van het Prinsessehof naar de Blokhuispoort via de grootste winkelstraat van Leeuwarden was het hoogtepunt van de dag. Onder begeleiding van de Surinaamse band NewJam verplaatste ruim de helft van de bezoekers zich luidruchtig door de binnenstad van Leeuwarden.

Reisvoorstelling De Emigrant opnij ferteld

De Emigrant is de eerste voorstelling van Pier21 en ging destijds in première op 16 maart 2013. In het kader van ons tienjarig bestaan hebben we besloten deze eerste, en nog altijd meest succesvolle voorstelling terug te halen in een geactualiseerd jasje. Waar de voorstelling tien jaar geleden meer ging over het emigreren gaat het nu meer over migratie en waar je je thuis voelt. Met als belangrijkste wijziging de toevoeging van een derde acteur, Amin Ait Bihi, in de rol van de Marokkaanse journalist Rachid Khadiri. In 2013 werd deze rol (toen nog van een Turkse journalist) gespeeld door Theo Smedes met pruik en snor. Iets waarvan wij hebben gezegd dat we dit nu niet meer willen. De toevoeging van Amin leverde ook een bijzondere toevoeging aan het verhaal toe en zorgde onmiddellijk voor een actualisering van het verhaal.

"We hebben de voorstelling ook 10 jaar geleden gezien. Deze vernieuwde versie van De Emigrant had veel meer inhoud, diepgang en emotie met ook ruimte voor humor. Prachtig de dialogen tussen "Leeuwarder Marokkaanse" journalist en Sybolt. Indrukwekkend gespeeld de ontkenning van de verbroken eerste liefde."

In 2023 hebben we de voorstelling 30 keer gespeeld (waarvan dus een keer in Italië) voor ruim 7.400 bezoekers. In 2024 spelen we de voorstelling nog eens 32 keer waarvan vijf keer voor MBO studenten. Inmiddels zijn er ruim 12.500 kaarten verkocht.

We hebben enorm goede reacties gekregen op de voorstelling, zowel van ons publiek als van de recensenten. Zie hier de recensie van de [Leeuwarder Courant](#), het [Friesch Dagblad](#) en [GrootSneek](#).

“Geweldig mooi met veel humor, emotie en natuurlijk de confronterende scene tussen Sybolt en Rachid. De reacties van het publiek waren ook daverend enthousiast.”

Educatievoorstelling Benno

Op 15 september 2023 ging onze nieuwste jeugdvoorstelling Benno in première. Benno is een jeugdopera en is gemaakt in coproductie met KASKO uit Zwolle en Maanlanders uit Gelderland. We hebben Benno in 2023 20 keer gespeeld voor 1400 leerlingen. In 2024 spelen we verder met Benno.

“Ik had echt tranen in mijn ogen en moest bijna huilen, zo mooi vond ik het”

Jerne (9 jaar)

In jeugdopera Benno worden kinderen uitgenodigd in de wondere wereld van de bodemdieren, waar rust, plezier en troost te vinden zijn. Kijken naar bodemdieren kan een tegengif zijn. Voor een druk thuis, een drukke wereld en een druk hoofd.

De personages Mona en Taco worstelen met deze drukte. Hun ouders maken veel en vaak ruzie. Beide kinderen vinden het moeilijk om daarmee om te gaan. In jeugdopera Benno wordt ingezoomd op hun gevoelens. Als Mona op het punt staat over te koken, ontdekt ze Benno, een slak. Ze neemt Benno mee naar huis en er ontstaat een innige band. Benno kalmeert en troost Mona. Ze raakt gefascineerd en geïntrigeerd door het slakje, precies de afleiding die ze nodig heeft. Taco snapt ondertussen niet waarom zijn zus zich steeds meer terugtrekt en niet meer aan zijn kant staat als hun ouders weer ruziemen. Als hij ontdekt waar Mona die onuitstaanbare kalmte vandaan haalt, wordt hij woedend en doet hij iets waar hij veel spijt van krijgt.

De samenwerking met KASKO en Maanlanders verliep soepel en inspirerend. De inhoud stond altijd centraal en de groep jonge makers kregen veel vrijheid om iets bijzonders te maken, en dat is gelukt!

Er is educatiemateriaal ontwikkeld speciaal voor bij de voorstelling, dat iedere school ontvangt vooraf aan de voorstelling.

Na de première werd componiste Anne-Maartje Lemereis verkozen tot componist des vaderlands. In de interviews in de landelijke media ging zij uitgebreid in op Benno als voorbeeld hoe muziek en theater in de samenleving kan functioneren. Zie hier de [link](#) naar het interview in de NRC.

Zie [hier](#) een item van Vroege Vogels en [hier](#) de teaser van de voorstelling.

Dit is inmiddels de derde schoolvoorstelling van Pier21 en toch hebben we dit keer weer iets nieuws geleerd met betrekking tot de verkoop van de voorstelling. Dat

programmeurs/inkopers/tussenpersonen gewend zijn de voorstelling eerst te kunnen zien alvorens deze aan te bieden aan 'hun' scholen. Onze planning gaat altijd uit van een repetitieplanning die kort op de première zit. Maar voor programmeurs betekent dit dat ze de voorstelling niet tijdig hebben kunnen zien. Pier21 houdt hier bij de planning van de volgende schoolvoorstelling rekening mee.

Verhalenavond (Mijn Reis)

Op vrijdag 17 november 2023 vond het grootste verhalen evenement van Nederland plaats: Verhalenavond. Op deze derde vrijdag van november kon je luisteren naar verhalen van de buurman, een vriend, een verre kennis of een vreemde. Er zijn meer dan 200 verhalen verteld op zo'n 100 locaties, van Leeuwarden tot Sneek en van Warten tot Sint Annaparochie. 'Het is fantastisch om te zien dat er overal commissies ontstaan en mensen in actie komen om Verhalenavond in hun dorp, wijk of straat te organiseren. We zijn trots op al die lokale initiatieven en de mensen erachter die Verhalenavond mogelijk maken in hun eigen omgeving, dat zorgt ervoor dat Verhalenavond een traditie wordt.

Er werd verteld in huiskamers, dorpshuizen, kerken, bibliotheken en gemeentehuizen. De avond begon om 19.00 uur en was om 22.00 uur afgelopen. Er zijn zo'n 4.500 bezoekers geweest en 300 vrijwilligers.

"Het was een bijzonder fijne avond met 8 vertellers, waarvan 5 spontaan opstonden. We hadden een lange nazit, kortom, een ouderwets avondje gezelligheid!"

De vertellers, van jong tot oud, hebben dit jaar met het thema Mijn Reis inspirerende en herkenbare verhalen verteld. De verscheidenheid in verhalen was dan ook groot. Soms was het publiek tot tranen toe geroerd en op andere plekken werd juist veel gelachen. Op elke plek heeft iedereen op zijn eigen wijze Verhalenavond georganiseerd, zo kon je in Rinsumageast een route wandelen langs verschillende locaties en in Burgum werd juist een heel programma verzorgd in de kerk.

We zijn trots op de samenwerking met Christiaan Weijs, een schrijver die speciaal voor ons twee workshops verhalen vertellen heeft gegeven. Onze pilot in het basisonderwijs van 2022 gaat in 2024 verder als vast onderdeel van het curriculum van de opleiding Docent Theater en er is een nieuwe samenwerking opgezet met Mentorschap Friesland, Duore en Firda waarbij onze stagiaire Oetsen van der Veen 11 jongeren die te maken hebben (gehad) met hulpverlening, heeft begeleidt in het vertellen van hun verhaal. Uiteindelijk hebben 8 jongeren tijdens Verhalenavond in TOON hun verhaal verteld. Deze samenwerking zetten we voort in 2024.

We zijn trots op de spreiding over de gehele provincie. Waar het eerst vooral geconcentreerd was in de steden (en dan vooral Leeuwarden) heeft onze aanpak van het betrekken van lokale organisaties zoals bibliotheken, culturele commissies en dorpshuizen gezorgd voor een betere spreiding door de hele provincie.

PUBLIEKSBEREIK

Samenvattend hebben wij in 2023 6 producties gespeeld voor in totaal ruim 16000 bezoekers. In 2023 hebben we stappen gezet in de verbreding van ons publiek met Un dia nobo en opnieuw schoolvoorstellingen in het MBO. We zijn doorgegaan met ons publieksonderzoek al merken we wel dat de respons niet heel hoog is. Voor de toekomst gaan we nadenken over alternatieve onderzoeksmethodes. Daarvoor gaan we o.a. in gesprek met Impactmakers die een toolkit aan het ontwikkelen zijn om impact te meten.

Bij Un dia nobo zien we dat ruim 92% van de respondenten de voorstelling een 8 of hoger geeft (waarvan ruim 78% een 8 of hoger geeft). Ook hebben we de bezoekers gevraagd welke woorden volgens hen van toepassing waren op de voorstelling. Ruim 45% geeft aan dat de voorstelling hen aan het denken heeft gezet en ruim 40% vond de voorstelling indrukwekkend en verbindend. Het thema bleek voor 70% de reden te zijn om naar de voorstelling te gaan. Ook bij deze voorstelling zien we dat het grootste deel van de respondenten 45+ is. Tegelijkertijd zagen we een duidelijke

verjonging van het publiek tijdens de voorstellingen en hebben die waarschijnlijk minder vaak de enquête ingevuld.

De Emigrant is ontzettend goed beoordeeld door de recensenten en zeker ook door ons publiek. Als de uitverkochte voorstellingen daar al niet bewijs genoeg van was dan is het feit dat 97,3% van de respondenten de voorstelling een 8 of hoger geeft (bijna 35% geeft de voorstelling zelfs een 10). Ruim de helft van de respondenten geeft aan dat ze de voorstelling emotioneel, grappig en confronterend vonden. De overgrote meerderheid van de respondenten is 45+ waarvan ruim 60% zelfs 65+ is. Gezien het thema en de aanwezigheid van Freark Smink verrast ons dat niet.

Benno is een pareltje van een jeugdvoorstelling geworden waarin een artistieke uitdaging centraal stond, die bijzonder goed heeft uitgepakt bij zowel de kinderen als het volwassen publiek.

SAMENWERKINGSVERBANDEN

Pier21 werkt voor iedere productie samen met diverse organisaties en individuen. Per productie en thema bekijken we wie we nodig hebben om van de productie een succes te maken, zowel artistiek en inhoudelijk als qua doelgroepenbeleid. Per productie is aangegeven met wie we samenwerken.

In 2023 is de groep Ferbiners uitgedund naar de drie oorspronkelijke leden, maar hebben we begin 2024 de groep weer kunnen uitbreiden met Evelien Walstra. De Ferbiners hebben zich in 2023 ingezet voor Un dia nobo en De Emigrant. Voor Un dia nobo is er zelfs een hele brochure gemaakt voor zakelijke partners die daarin uit een soort 'menu' en wijze van sponsoring konden kiezen (10 kaarten kopen, 10 kaarten weggeven bijvoorbeeld). Ook is geprobeerd om bijzondere acties te ontwikkelen, bijvoorbeeld een speciale loop met een hardloopgroep van Ferbiner Siebe Annema. De Ferbiners hadden onderling bepaalde prospects verdeeld en zijn met de brochure de hort op gegaan. Helaas is het resultaat van al die inspanningen minimaal. De Ferbiners kregen terug dat men of niet geïnteresseerd is in theater of niet in het (voor sommigen toch best politiek gevoelige) thema. We hebben dit na afloop geëvalueerd met de Ferbiners en zijn tot de conclusie gekomen dat hun rol de komende jaren meer gaat liggen op het inzetten van hun netwerk voor potentiële samenwerkingspartners en minder op het vinden van sponsors. Met natuurlijk wel de hoop dat de samenwerkingspartners een financiële bijdrage doen aan de voorstelling waar ze aan mee gaan werken.

In 2023 zijn we ook bezig geweest met het aanspreken van mogelijke samenwerkingspartners in het kader van ons nieuwe meerjarenplan, zoals BirdEyes, Planetarium, Kijlstra Ambulancezorg en wetenschapsjournalist Govert Schilling.

CODES

Governance code cultuur

Pier21 past de principes en aanbevelingen van de Governance Code Cultuur toe. Er zijn reglementen voor de directie en de Raad van Toezicht waarin de taken en verantwoordelijkheden staan benoemd.

In 2023 is de RvT uitgebreid naar vijf personen waarbij vooral gelet is op het toevoegen van de juiste inhoudelijke expertise. In 2023 is de volledige code Cultural Governance verwerkt in een document dat ook gepubliceerd is op de website. Dit document zal jaarlijks geëvalueerd worden.

Alle producties van Pier21 hebben een maatschappelijk karakter en wij zoeken per productie de juiste maatschappelijke en culturele partners voor het ontwikkelen en uitdragen van onze producties. Pier21 spreekt met betrokkenen, doelgroepen en maatschappelijke organisaties bij het ontwikkelen van nieuwe producties.

Er is in 2022 geen sprake geweest van belangenverstrengeling of tegenstrijdig belang. In de statuten is een speciale paragraaf toegevoegd hoe we omgaan met belangenverstrengeling en tegenstrijdig belang.

Pier21 is aan het bouwen aan zijn organisatie en kan door de meerjarige financiering door de provincie meer zekerheid bieden aan zijn medewerkers. Pier21 werkt zowel met zzp'ers als met werknemers in loondienst. De zzp'ers worden voornamelijk ingehuurd voor korte opdrachten, bijvoorbeeld als decorbouwer of als acteur in een specifieke productie, maar ook de kernorganisatie bestaat deels uit zzp'ers. Deze werknemers kunnen zelf kiezen of zij liever als zzp'er of in loondienst wilden. Pier21 houdt zich aan de CAO Dans en Toneel bij het vaststellen van de lonen voor zowel zzp'ers als mensen in loondienst.

In 2023 is een externe vertrouwenspersoon aangesteld en een gedragscode geformuleerd.

Code diversiteit en inclusie

Pier21 heeft zich het afgelopen jaar extra ingezet om diverser en inclusiever te werken. Dat doen we vooral via onze projecten, bijvoorbeeld het inhuren van een projectleider met Afrikaanse roots voor de uitwisseling met Mauritanie. Ook bieden we taalstages voor mensen die inburgeren in Nederland. In 2023 hadden we daarvoor één zo'n plek beschikbaar gesteld aan Nazanin Razayee. Helaas gaat zij in 2024 niet bij ons verder in verband met opstarten nieuwe studie. Afhankelijk van het thema van onze voorstellingen betrekken we groepen die we normaal gesproken minder bereiken. Voor Un dia nobo hebben we veel gesproken met Friezen met Caribische en Surinaamse roots.

Diverser en inclusiever worden is een meerjarig traject waarbij we ook rekening moeten houden met de demografie van Fryslân. De diversiteit onder de inwoners van Fryslân is groot maar moet niet een-op-een vergeleken worden met andere delen van Nederland. Zo heeft Fryslân relatief minder mensen met een migratieachtergrond dan landelijk en zijn de meeste migranten afkomstig uit Duitsland en Indonesië en met een niet-westerse achtergrond uit Syrië, Suriname en de (voormalige) Nederlandse Antillen, daarvan woont het grootste deel in Leeuwarden.

In 2023 is de Artistieke Raad uitgebreid met Evelyn Andoh om ook daar de (culturele) diversiteit te vergroten. Marem Kane is als nieuw lid toegetreten tot de Raad van Toezicht en is in haar professionele leven bezig met het thema Diversiteit en Inclusie.

In 2023 is er een vrouw toegevoegd aan de drie mannelijke Ferbiners. In 2024 gaan we nog op zoek naar een vierde lid.

In 2023 is er beleid geformuleerd over onze ambities voor Diversiteit en Inclusie tot en met 2028. Dit document zal jaarlijks geëvalueerd en aangepast worden. Het document is gepubliceerd op onze website.

Fair practice code

Sinds 2021 worden alle vergoedingen bepaald aan de hand van de CAO Dans en Toneel. De werknemers die zich voor langere tijd aan Pier21 verbinden mogen zelf kiezen of ze dat op zzp basis of in loondienst willen doen, qua kosten maakt dit voor Pier21 niet uit. De zzp'ers krijgen een opslag van zo'n 60% (hoger dan bepaald in de CAO). In 2023 is ook voor Fair Practice een beleid geformuleerd, ook dit wordt jaarlijks geëvalueerd.

In 2023 liepen we o.a. tegen een passage over korte contracten aan, die vooral geldt voor onze jeugdvoorstelling. Hier hadden we nog niet eerder mee te maken gehad. En ondanks dat het ons in 2023 niet gelukt is (financieel) om het artikel toe te passen gaan we dit wel doen in 2024.

Media overzicht

Algemeen:

Friesch Dagblad: <https://frieschdagblad.nl/cultuur/Friese-kindervoorstelling-Kanoet-nu-ook-in-het-Arabisch-opgevoerd-28352094.html>

<https://frieschdagblad.nl/cultuur/Pier21-viert-tienjarig-jubileum-met-producties-in-Frysl%C3%A2n-en-v%C3%A9r-daarbuiten-28306387.html>

Nieuwsblad Noord oost Friesland: <https://www.pier21.nl/uncategorized/1580>

Leeuwarder Courant: <https://www.pier21.nl/uncategorized/1576>

Boer ben ik

Recensies

Volkskrant: <https://www.pier21.nl/uncategorized/1701>

Overig

Interview TROUW: <https://www.pier21.nl/wp-content/uploads/2023/05/boerentheater.pdf>

Karavaan: <https://www.pier21.nl/uncategorized/1681>

Ekoland: <https://www.pier21.nl/uncategorized/1674>

Kanoet Mauritanie

<https://www.omropfryslan.nl/nl/nieuws/1201278/pier21-volgt-de-vogeltrek-en-brengt-de-voorstelling-kanoet-naar-de-sahara>

Un dia nobo – Wan nyun dey – In nije dei

Recensies

Omrop Fryslân: <https://www.omropfryslan.nl/nl/nieuws/1211623/recensie-un-dia-nobo-kleurrijk-toneel-over-discriminatie>

Theaterkrant: <https://www.theaterkrant.nl/recensie/un-dia-nobo-wan-nyun-dey-in-nije-dei/pier21-untold-volksoperahuis-stadsschouwburg-de-harmonie/>

Friesch Dagblad: <https://www.pier21.nl/uncategorized/1762>

Leeuwarder Courant: <https://www.pier21.nl/uncategorized/1759>

Overig:

“Voorstelling over slavernijverleden maakt indruk: Ik kom nu meer voor mezelf op”
<https://www.pier21.nl/uncategorized/1820>

“Un dia nobo – in nije dei – maar we doen elkaar nog steeds onrecht aan”
<https://www.pier21.nl/uncategorized/1812>

“Mavis (58) is lid van het Friese 30 juni/1 juli comité: 'Hoe vertel je de gruwelijkheden aan je kinderen en kleinkinderen?’”

<https://www.pier21.nl/uncategorized/1804>

“Belangstelling uit Suriname, Aruba en Curaçao voor Pier21 om voorstelling over ons slavernijverleden te komen spelen”

<https://www.pier21.nl/uncategorized/1798>

“Excuses van de koning, op Ketikoti in Leeuwarden zijn ze er blij mee. 'Het slavernijverleden is van ons allemaal”

<https://www.pier21.nl/uncategorized/1794>

“Guus (59) schreef theaterstuk over Friese slavernijverleden: 'Einde van de doorwerking van de slavernij ga ik niet meer meemaken”

<https://www.pier21.nl/uncategorized/1790>

“De Friese link met slavernij en Curaçao: een zwarte bediende, Stuyvesant en een rok”

<https://caribischnetwerk.ntr.nl/2023/06/25/de-friese-link-met-slavernij-en-curaçao-een-zwarte-bediende-stuyvesant-en-een-rok/>

“Ambassadeur van Suriname aanwezig bij première van voorstelling die vertelt over het Friese slavernijverleden”

<https://www.pier21.nl/uncategorized/1753>

“Teäterfoarstelling 'Un dia nobo': "Je wordt steeds geconfronteerd met een ander perspectief”

<https://www.omropfryslan.nl/fy/nijs/1211307/teaterfoarstelling-un-dia-nobo-je-wordt-steeds-geconfronteerd-met-een-ander-perspectief>

“Un dia nobo – Wan nyun dey – In nije dei in Op & Út”

https://www.youtube.com/watch?v=14LRd_Uung8

“Un dia nobo in Nieuws en Co: "Sta open voor het verhaal. Het is een stukje bewustwording.”

<https://www.nporadio1.nl/uitzendingen/nieuws-en-co/e9e0243b-0c1a-4025-be9f-b9dfe6a70023/2023-06-06-nieuws-en-co>

“Friese hit In Nije Dei vertaald in Papiaments voor voorstelling over slavernij”

<https://www.nu.nl/muziek/6266921/friese-hit-in-nije-dei-vertaald-in-papiaments-voor-voorstelling-over-slavernij.html>

“Keuze van programmeur Jelle van der Meulen op radio 5”

<https://www.pier21.nl/uncategorized/1715>

Fryslân DOK: De koopman en de dominee

https://www.npostart.nl/fryslan-dok/24-06-2023/POW_05516648

Fryslân DOK: Onderhuids

https://www.npostart.nl/fryslan-dok/01-07-2023/POW_05516649

Benno

NRC, interview Anne-Maartje Lemereis: <https://www.pier21.nl/uncategorized/1965>

Leeuwarder Courant: <https://www.pier21.nl/uncategorized/1948>

RTV NOF: <https://www.rtvnof.nl/video-jeugdopera-benno-speelt-premiere-in-damwald/629519/>

Friesch Dagblad: <https://frieschdagblad.nl/cultuur/Jeugdopera-Benno-maakt-kinderen-enthousiast-over-het-leven-onder-tuintegels-én-voor-opera-28641865.html>

Elea bij Omrop Fryslân Op en Ut: <https://www.youtube.com/watch?v=L9Yl6EcweXA>

De Emigrant opnij ferteld

Recensies

Nieuwsblad NOF: <https://www.pier21.nl/uncategorized/1950>

Omrop Fryslân: <https://www.pier21.nl/uncategorized/1917>

GrootSneek: <https://www.pier21.nl/uncategorized/1912>

Friesch Dagblad: <https://www.pier21.nl/uncategorized/1909>

Leeuwarder Courant: <https://www.pier21.nl/uncategorized/1901>

Overig

Interview Romke Toering: <https://www.pier21.nl/uncategorized/1923>

Interview Freark Smink: <https://www.pier21.nl/uncategorized/1895>

Friesch Dagblad: <https://www.pier21.nl/uncategorized/1884>

Fryslân Hjoed: <https://www.omropfryslan.nl/nl/tv/programma/fryslan-hjoed/654881>

Leeuwarder Courant: <https://www.pier21.nl/uncategorized/1873>

Seniorenkrant: <https://www.pier21.nl/uncategorized/1860>

Verhalenavond

[https://www.waldnet.nl/wn/nieuws/76400/Meer dan 200 vertellers tijdens Verhalenavond in Friesland.html](https://www.waldnet.nl/wn/nieuws/76400/Meer_dan_200_vertellers_tijdens_Verhalenavond_in_Friesland.html)

<https://frieschdagblad.nl/cultuur/Boukje-Romke-en-nog-tweehonderd-Friezen-vertellen-vrijdagavond-hun-verhaal-28744868.html>

<https://www.actiefonline.nl/nieuws/algemeen/58578/op-reis-tijdens-verhalenavond-in-de-ikker-te-burgum>

<https://lc.nl/weekbladenfriesland/nieuwedockumercourant/Verhalen-die-raken-over-Myn-reis-op-Verhalenavond-in-Noordoost-Frysl%C3%A2n-28751748.html>

<https://www.actiefonline.nl/nieuws/algemeen/58600/verhalenavond-in-bibliotheek-dokkum>

<https://www.rtvnof.nl/verhalenavond-mijn-reis-groot-succes/638124/>

De Feanster: <https://www.pier21.nl/uncategorized/1939>

Huis-aan-huis Leeuwarden: <https://www.pier21.nl/uncategorized/1936>

Leeuwarder Courant: <https://www.pier21.nl/uncategorized/1930>

Franeke Courant: <https://www.pier21.nl/uncategorized/1927>